

سخن از مرگ و سوگواری در مدرسه

کمک به بچه‌های ۴ تا ۱۱ ساله برای آنکه احساس کنند درک و پشتیبانی می‌شوند

نویسنده:

آنه چادویک

ترجمه:

دکتر مسلم عباسی

استادیار گروه روانشناسی دانشگاه سلمان فارسی کازرون

سعید پورعبدل

دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی

سرشناسه : چادویک، آن، ۱۹۳۷-م. Chadwick, Ann
 عنوان و نام پدیدآور: سخن از مرگ و سوگواری در مدرسه / نوشته آنه چادویک ؛
 مترجمان: مسلم عباسی، سعید پورعبدل
 مشخصات ظاهری: ۹۱ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۴-۰۲۷-۲ ۵۰۰۰۰ ریال
 یادداشت: کتابخانه
 موضوع: سوگمندی در کودکان
 موضوع: تهدید به مرگ - جنبه های اجتماعی
 موضوع: تجربه دم مرگ - جنبه های روانشناسی
 شناسه افزوده: عباسی، مسلم، ۱۳۶۲-، مترجم
 شناسه افزوده: پورعبدل، سعید، ۱۳۷۸-، مترجم
 رده بندی کنگره: ۱۲۹۲ ج ۴ / س ۷۲۲ / BF
 رده بندی دیویی: ۱۵۵ / ۹۳۷ / ۸۳
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۶۵۴۲

نام کتاب: سخن از مرگ و سوگواری در مدرسه
 مترجمان: دکتر مسلم عباسی، سعید پورعبدل
 ناشر: محقق اردبیلی
 نوبت چاپ: اول
 سال انتشار: ۱۳۹۳
 تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
 لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شیران نگار
 طراح جلد: حامد جباری
 صفحه آرای: سعید پورعبدل
 بهاء: ۵۰۰۰۰ ریال
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۴-۰۲۷-۲

ISBN: 978-600-344-027-2

آدرس: اردبیل - سه راه دانش پاساژ معطری - طبقه فوقانی - پلاک ۸ تلفن ۰۴۵۱-۲۲۴۰۰۸۱

فهرست مطالب

مقدمه

پیشگفتار مؤلف

فصل اول ۱۳

نگرش و فرصت های آموزشی نسبت به مرگ ۱۳

نگرش جامعه به مرگ ۱۳

فرصت های آموزشی ۱۴

کودکان سنین ۴ تا ۷ سال ۱۴

بچه های ۷ تا ۱۱ سال ۱۷

بهشت یا ... ؟ ۲۰

مفاهیم مرگ ۲۴

فصل دوم ۲۹

واکنش به فقدان ها و سوگواری در مدرسه ۲۹

تأثیر بر مدرسه ۲۹

مرگ یکی از کارمندان ۳۳

واکنش بزرگترها ۳۳

واکنش دانش آموزان ۳۶

- مرگ یک دانش آموز ۳۷
- چند فقدان در مدرسه ۳۸
- مدرسه چگونه واکنش نشان می دهد؟ ۴۰
- واکنش جمعی ۴۰
- کمک به افراد ۴۳
- پژوهش موردی: واکنش به مرگ مادر یکی از بچه ها ۴۴
- فصل سوم ۴۷
- تأثیرات شوک و سوگواری بر افراد ۴۷
- تأثیر بر بزرگترها ۴۷
- تأثیر بر کودکان ۴۸
- تأثیر عاطفی ۴۸
- تأثیر آموزشی ۴۸
- تأثیر رفتاری ۵۰
- بچه های بزرگتر ۵۱
- توضیح واقعیت ۵۳
- فصل چهارم ۵۷
- تأثیرات محیطی و فرهنگی شوک ۵۷

تأثیرات سوگواری بر یادگیری ۵۷

تأثیرات اجتماعی ۵۸

مسائل روحی و فرهنگی ۶۷

مسائل روحی و فرهنگی نیاز به توضیح دارند ۶۸

خلاصه ۷۱

پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر و معرفی منابع مربوطه ۷۳

کودکان در دنیای امروز، بیش از گذشته با پدیده مرگ دست به گریبانند. کافی است پیچ رادیو و تلویزیون را بچرخانند تا اخبار بسیاری در ارتباط با انفجار، زلزله، عملیات انتحاری و در نهایت مرگ بشنوند و پرسش‌هایی درباره مرگ به ذهن آنها خطور کند. پرسش‌هایی که ما بزرگ‌ترها باید به آن پاسخ دهیم. اگر والدین، کودکان خود را در برابر سؤال‌هایی که از مرگ دارند تنها بگذارند، زمینه ابتلای آنها به اضطراب و نگرانی را فراهم می‌کنند، ما باید تصویر درستی از مرگ به کودکان ارائه بدهیم. توضیح غیرواقعی آنها را به آرامش نمی‌رساند. بر اساس دیدگاه‌های جدید روانشناسی اگر کودک بداند که زندگی با مرگ به پایان نمی‌رسد و آن جهان نیز وجود دارد، با این پدیده راحت‌تر برخورد می‌کند.

آنچه روانشناسی امروز از مرگ ارائه می‌دهد، بسیار نزدیک به اشارات قرآنی است. برای مثال، قرآن مرگ را پلی می‌داند که ما را از این سو به آن سو می‌رساند و ما باید این امر معقول را به محسوس تبدیل کنیم و بچه‌ها را به این باور برسانیم، همان طور که از شکم مادر خود پا به این دنیا گذاشتند از این جهان هم به دنیایی دیگر سفر می‌کنند و نیستی و نابودی وجود ندارد. با شناخت حقیقت مرگ، حقیقت زندگی نیز روشن می‌شود و انسان قدر ساعات و لحظات عمر خود را بیش از

گذشته می‌داند. از این‌رو کتاب حاضر تنها تفسیر مرگ برای کودکان نیست، بلکه تلاشی است تا زندگی را نیز به‌درستی و از دریچه‌ای تازه برای آنها تفسیر کند.

کتاب حاضر، دارای محتوای ارزنده‌ای از مطالب برای کمک به بچه‌های سنین دبستانی و راهنمایی‌های مفید برای معلمان عزیز می‌باشد. بااینکه مخاطبان اصلی این کتاب معلمان و برنامه‌ریزان تعلیم و تربیت هستند، بدون تردید مطالب آن می‌تواند برای همه والدین، دانشجویان روان‌شناسی و علوم تربیتی مفید واقع گردد. امیدواریم این کتاب، در راستای کمک به حل مشکلات کودکان و افزایش آگاهی والدین و آموزگاران عزیز مفید واقع گردد.

دکتر مسلم عباسی

سعید پورعیدل

شما به عنوان یک آموزگار یا کارمند یک مدرسه به هنگام سوگواری در مدرسه چه کمکی می‌توانید ارائه دهید؟ شاید یک دانش‌آموز، یک کارمند، دوست یک کودک یا عضو خانواده‌اش از بین رفته باشند. هنگامی که کارمندان مدرسه خود را در این محمصه گرفتار می‌بینند، نمی‌دانند از کجا باید آغاز کنند. سخن از مرگ در جامعه غربی کاری نکوهیده تلقی می‌گردد. غم و اندوه لطمه‌هایی را موجب می‌شوند و آموزگاران گه گاهی آن چنان از رویدادهای ناگوار مات و مبهوت می‌شوند که برایشان دشوار است نقش آموزگاری‌شان را تداوم بخشند. در کل، بچه‌ها برای مواجهه با مرگ نزدیکان احتمالاً آمادگی ندارند. ولی آنها انعطاف‌پذیرند. آموزگار می‌تواند به آنها کمک کند با این واقعیت روبرو شوند. مرگ می‌تواند فرصت‌های یادگیری بی‌شماری را فراهم سازد. همان‌گونه که جان دان^۱ در سال ۱۶۲۴ در سروده‌اش اشاره می‌کند، مرگ هر انسانی مرا نم نمک سست می‌کند. در چنین جایگاه سستی، پدر و مادرها اغلب از مدرسه انتظار دارند کمک‌هایی را به خودشان و بچه‌ها ارائه دهند و نسبت به این کمک‌ها آگاهی داشته باشند. من باور دارم این کتاب به شما آموزگاران در این زمینه کمک خواهد کرد.

^۱ John Donne

این کتاب برای شما نوشته شده است خواه آموزگار باشید و خواه کارمندی در مدرسه. اغلب این پرستاران بچه‌ها در مدرسه هستند که از مرگ نزدیکان بچه‌ها آگاهی می‌یابند. باید به آنها کمک شود تا واکنش‌های معناداری را نسبت به غم و اندوه بچه‌ها بجا آورند. آنها یاران مهمی برای آموزگاران و مشاوران تلقی می‌گردند. کارمندان آگاه و خردمند در مدرسه محیط پرورش امنی را برای بچه‌های سوگوار فراهم می‌آورند و همزمان فرصتی ناب را برای افزایش درک دانش‌آموزان مهیا می‌کنند.

آنه چادویک^۲